

Pilarov barometar hrvatskoga društva

Proljeće 2014.

INSTITUT
DRUŠTVENIH ZNANOSTI
IVO **PILAR**
INSTITUTE
OF SOCIAL SCIENCES

Projekt

Anketno istraživanje PILAROV BAROMETAR hrvatskoga društva / proljeće 2014.

Voditelj

Geran-Marko Miletić

Metoda i organizacija

Stanko Rihtar

Izrada upitnika

Toni Babarović
Andreja Brajša-Žganec
Tihana Brkljačić
Josip Burušić
Drago Čengić
Ivana Ferić
Renata Franc
Ljiljana Kaliterna Lipovčan
Marko Marinić
Goran Milas
Geran-Marko Miletić
Boris Mlačić
Krešimir Peračković
Saša Poljanec Borić
Stanko Rihtar
Ines Sučić
Marija Šakić Velić
Vlado Šakić
Ivana Žebec Šilj

Voditelji terenskog dijela istraživanja

Ivan Dević
Filip Majetić

Oblikovanje i sadržaj PDF dokumenta

Stanko Rihtar

O istraživanju...

Anketno istraživanje Pilarov barometar hrvatskoga društva započelo je 2008. godine, ali se zbog pomanjkanja financijskih sredstava provelo još samo 2009. godine. Zahvaljujući sredstvima Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske namijenjenim trajnoj istraživačkoj djelatnosti Instituta, obnovljeno je 2014. i nadamo se da će se nadalje redovito provoditi svake godine.

Iako je istraživanje usmjereno prvenstveno na prikupljanje empirijske građe za znanstveno publiciranje, rezultati mogu biti zanimljivi ne samo stručnoj, nego i široj javnosti. Zbog toga su, u jednostavnom obliku, grafički prikazani na web stranici i tablično u ovom dokumentu.

Pilarov barometar tek marginalno obuhvaća probleme na koje su usmjerena istraživanja sličnog naziva (Cro barometar, Cro demoskop, Eurobarometer). Tematski mu je raspon, zbog namjene, drukčiji i širi. Područja će se svake godine mijenjati, uz povremena ponavljanja onih tema koje omogućuju praćenje relevantnih društvenih trendova.

Jedanput godišnje web stranice će se dopunjavati (i, ovisno o količini i vrsti nove građe, preoblikovati) kako bi korisnici na što jednostavniji način mogli doći do potrebnih informacija. Uz to, voljeli bismo da se stranice ne posjećuju samo radi obuhvaćenog sadržaja, nego i da postanu polazište s kojeg se može doći do rezultata drugih javno (online) dostupnih empirijskih istraživanja suvremenog hrvatskoga društva. Stoga Vas pozivamo na suradnju: ako raspolazete takvim rezultatima, a već ste ih javno objavili (primjerice na vlastitoj stranici) ili ste ih spremni podijeliti, kontaktirajte nas. Također, molimo Vas da nam pošaljete poveznice nakon prikazivanja i/ili citiranja ovih rezultata u javnim glasilima i znanstvenoj periodici kako bismo ih s vremenom mogli okupiti u zaseban bibliografski odjeljak.

Kontakti

Sva pitanja o sadržaju istraživanja, prijedloge za suradnju, bibliografske i ostale poveznice možete poslati voditelju istraživanja:

Geran.Marko.Miletic@pilar.hr

Pitanja koja se odnose na metodologiju (uzorak, prikupljanje podataka, analitički postupci) možete poslati na sljedeću adresu:

Stanko.Rihtar@pilar.hr

Uzorak i provedba

Istraživanje je, nakon odobrenja etičkog povjerenstva Instituta, provedeno terenskom usmenom anketom od 24. ožujka do 8. svibnja 2014. na reprezentativnom uzorku punoljetnog stanovništva kojim je obuhvaćeno 1000 osoba.

Uzorak je etapno stratificiran, uz očuvanu proporcionalnost i slučajni izbor jedinica unutar svakog stratuma. Obuhvaćene su sve županije, unutar kojih su naselja razvrstana prema formalnom kriteriju u gradska i ostala. Izbor naselja i broj mikrolokacija (*sample points*) ovisio je o njihovom udjelu u nadređenim stratumima, kućanstva su na svakoj mikrolokaciji izabrana slučajnim sustavnim postupkom s popisa adresa, dok je izbor sugovornika unutar kućanstva proveden metodom prvog rođendana. Opisanim su načinom uzorkovanja obuhvaćena 102 naselja (143 mikrolokacije) u kojima je provedeno anketiranje. U slučaju da anketiranje nije bilo moguće provesti na zadanim adresama (odbijanje, trajnija odsutnost odgovarajućeg sugovornika) upotrijebljene su zamjenske stambene jedinice na istim mikrolokacijama.

Kako bi se smanjila proporcija neizjašnjavanja na pojedina pitanja i osigurali što je moguće iskreniji odgovori, anketiranim je osobama, osim opisa načina na koji su ušle u uzorak i načina upotrebe rezultata (slučajan izbor kućanstva i njih osobno; statistička analiza isključivo na grupnoj razini), višestruko zajamčena anonimnost odgovora: upitnici nisu potpisivani, imena sugovornika nisu evidentirana a upitnike su sami, nakon razgovora, mogli pomiješati s ostalima koje je anketar imao uz sebe, čime je onemogućeno naknadno povezivanje odgovora i osobe koja ih je dala.

Tijekom anketiranja kontaktirane su 1503 osobe, od kojih je 503 ili 33,5% odbilo sudjelovati. Autoselekcija je izazvala manje odstupanje sociodemografske strukture realiziranog uzorka od populacijskih parametara jedino prema stupnju naobrazbe. Ponderiranje rezultata prema tom kriteriju (od 0,83 do 1,30) nije narušilo proporcionalne omjere ostalih relevantnih sociodemografskih obilježja. Veličina realiziranog uzorka dopušta procjenu populacijskih parametara u rasponu pouzdanosti koji ne prelazi 3,1%, uz rizik u zaključivanju manji od 5%.

U okviru Pilarovog barometra periodično će se provoditi različite metodološke analize. U ovom je istraživanju posebna pozornost posvećena odbijanjima i potencijalnom odazivu na panel (primijenjeni su zasebni kratki upitnici). Rezultati analiza bit će objavljeni u znanstvenoj periodici tijekom 2015. godine, a glavni nalazi (uz poveznice na cjelovite tekstove) bit će predočeni na web stranici.

Upitnik

Osim ad hoc oblikovanih pitanja i mjera, u upitniku je upotrijebljeno nekoliko pitanja iz prethodnih istraživanja Instituta i dva međunarodna, Svjetskog istraživanja vrednota i Europskog društvenog istraživanja. Uz to, uključene su i sljedeće psihologijske skale u javnoj upotrebi:

Prerađen Međunarodni indeks dobrobiti (International Well-Being Index) / Cummins, R. A., Eckersley, R., Pallant, J., van Vugt, J., & Misajon, R. (2003). Developing a national index of subjective wellbeing: The Australian Unity Wellbeing Index. *Social Indicators Research*, 64, 159-190.

Prerađena Skala obiteljskog zadovoljstva (APGAR: Adaptation, Partnership, Growth, Affection, Resolve) / Smilkstein, G. (1978). The family APGAR: A proposal for a family function test and its use by physicians. *The Journal of Family Practice*, 6, 1231-1240.

Skala susjedskih odnosa (Neighborhood Relations Scale) / Prezza, M., Amici, M., Roberti, T., & Tedeschi, G. (2001). Sense of community referred to the whole town: Its relations with neighboring, loneliness, life satisfaction, and area of residence. *Journal of Community Psychology*, 29(1), 29–52.

Skraćeni PVQ (Portrait values questionnaire) iz istraživanja World Values Survey (10 čestica) / Schwartz, S. H., Melech, G., Lehmami, A., Burgess, S., Harris, M., Owens, V. (2001). Extending the cross-cultural validity of the theory of basic human values with a different method of measurement. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 32, 519-542.

Kratka verzija Skale materijalizma (The Material Values Scale) / Richins, M. L. (2004). The Material Values Scale: Measurement Properties and Development of a Short Form. *Journal of Consumer Research*, 31(1), 209-219.

Koliko imate povjerenja u sljedeće institucije?

Hrvatski sabor	0	Uopće nemam povjerenja	31,7
	1		12,4
	2		14,3
	3		13,9
	4		5,3
	5		9,6
	6		3,7
	7		2,1
	8		1,4
	9		1,2
	10	Imam potpuno povjerenje	0,8
	Ne znam, bez odgovora	3,6	
	(M = 2,3; SD = 2,33)		
Pravosuđe	0	Uopće nemam povjerenja	20,1
	1		10,2
	2		13,5
	3		13,8
	4		10,1
	5		14,1
	6		4,5
	7		4,0
	8		3,4
	9		1,1
	10	Imam potpuno povjerenje	1,9
	Ne znam, bez odgovora	3,4	
	(M = 3,1; SD = 2,54)		

POVJERENJE U INSTITUCIJE

Koliko imate povjerenja u sljedeće institucije?

Policiju	0	Uopće nemam povjerenja	11,2
	1		6,2
	2		9,3
	3		12,6
	4		11,4
	5		16,9
	6		8,4
	7		8,0
	8		7,6
	9		2,1
	10	Imam potpuno povjerenje	4,2
	Ne znam, bez odgovora	2,1	
	(M = 4,3; SD = 2,72)		
Političke stranke	0	Uopće nemam povjerenja	39,5
	1		15,2
	2		15,7
	3		10,2
	4		6,4
	5		6,2
	6		1,3
	7		0,7
	8		1,2
	9		0,5
	10	Imam potpuno povjerenje	0,8
	Ne znam, bez odgovora	2,3	
	(M = 1,7; SD = 2,07)		

Koliko imate povjerenja u sljedeće institucije?

Europski parlament	0	Uopće nemam povjerenja	16,7
	1		9,2
	2		11,0
	3		10,6
	4		8,8
	5		13,8
	6		6,0
	7		5,0
	8		4,9
	9		2,2
	10	Imam potpuno povjerenje	2,2
	Ne znam, bez odgovora	9,5	
	(M = 3,5; SD = 2,75)		

Ujedinjene narode	0	Uopće nemam povjerenja	12,4
	1		7,9
	2		8,0
	3		11,3
	4		8,6
	5		16,2
	6		6,8
	7		7,8
	8		3,3
	9		3,2
	10	Imam potpuno povjerenje	3,6
	Ne znam, bez odgovora	10,9	
	(M = 4,0; SD = 2,78)		

Koliko imate povjerenja u sljedeće institucije?

Vojsku	0	Uopće nemam povjerenja	6,8
	1		4,6
	2		5,9
	3		8,0
	4		8,9
	5		14,2
	6		7,3
	7		11,8
	8		9,4
	9		6,2
	10	Imam potpuno povjerenje	9,2
	Ne znam, bez odgovora	7,7	
	(M = 5,4; SD = 2,93)		
Predsjednika RH	0	Uopće nemam povjerenja	13,3
	1		8,7
	2		9,3
	3		8,1
	4		5,3
	5		13,8
	6		7,3
	7		10,9
	8		7,4
	9		4,7
	10	Imam potpuno povjerenje	9,1
	Ne znam, bez odgovora	2,2	
	(M = 4,7; SD = 3,20)		

Koliko imate povjerenja u sljedeće institucije?

Vladu RH	0	Uopće nemam povjerenja	37,5
	1		13,6
	2		13,0
	3		8,9
	4		7,7
	5		7,6
	6		2,9
	7		2,2
	8		1,2
	9		1,7
	10	Imam potpuno povjerenje	1,7
		Ne znam, bez odgovora	2,1
		(M = 2,1; SD = 2,49)	

Općenito govoreći, smatrate li da se većini ljudi može vjerovati ili ne?

0	Nikad se ne može biti previše oprezan	7,8
1		3,7
2		6,2
3		11,6
4		11,1
5		17,0
6		12,3
7		10,9
8		8,5
9		3,3
10	Većini ljudi može se vjerovati	3,3
	Ne znam, bez odgovora	4,4
		(M = 4,8; SD = 2,57)

Koliko ste zadovoljni svojim životom u cjelini?

0	Uopće nisam zadovoljan/zadovoljna	3,9
1		1,5
2		2,6
3		6,4
4		7,7
5		17,6
6		14,1
7		15,8
8		13,6
9		7,1
10	Izrazito sam zadovoljan/zadovoljna	7,8
	Ne znam, bez odgovora	2,0
		(M = 6,0; SD = 2,44)

Općenito govoreći, koliko se osjećate sretnim/sretnom?

0	Uopće nisam sretan/sretna	2,5
1		1,3
2		2,1
3		4,0
4		5,1
5		13,7
6		13,6
7		16,8
8		17,0
9		11,2
10	Izrazito sam sretan/sretna	10,2
	Ne znam, bez odgovora	2,3
		(M = 6,6; SD = 2,35)

Koliko ste zadovoljni sljedećim pojedinostima u svom životu i općenito u Hrvatskoj?*

Svojim životnim standardom	0	Uopće nisam zadovoljan/zadovoljna	8,5
	1		4,2
	2		6,4
	3		13,0
	4		12,3
	5		17,4
	6		11,6
	7		11,4
	8		8,0
	9		2,8
	10	Izrazito sam zadovoljan/zadovoljna	3,4
	Ne znam, bez odgovora	0,9	
		(M = 4,7; SD = 2,57)	

* Prerađen International Well-Being index. Više u odjeljku *Metoda*.

Koliko ste zadovoljni sljedećim pojedinostima u svom životu i općenito u Hrvatskoj?

Svojim zdravljem	0	Uopće nisam zadovoljan/zadovoljna	2,9
	1		2,0
	2		4,1
	3		5,9
	4		6,7
	5		12,7
	6		9,7
	7		11,6
	8		17,2
	9		11,3
	10	Izrazito sam zadovoljan/zadovoljna	15,4
		Ne znam, bez odgovora	0,5
			(M = 6,5; SD = 2,68)
Onim što postićete u životu	0	Uopće nisam zadovoljan/zadovoljna	3,5
	1		1,9
	2		2,7
	3		7,3
	4		8,5
	5		18,7
	6		11,9
	7		12,7
	8		13,9
	9		8,0
	10	Izrazito sam zadovoljan/zadovoljna	7,6
		Ne znam, bez odgovora	3,2
			(M = 6,0; SD = 2,49)

Koliko ste zadovoljni sljedećim pojedinostima u svom životu i općenito u Hrvatskoj?

Odnosima s bližnjima (obitelj, prijatelji)	0	Uopće nisam zadovoljan/zadovoljna	0,7
	1		0,7
	2		0,7
	3		3,0
	4		3,0
	5		7,7
	6		6,3
	7		13,5
	8		18,8
	9		15,5
	10	Izrazito sam zadovoljan/zadovoljna	29,2
	Ne znam, bez odgovora	1,0	
	(M = 7,8; SD = 2,17)		
Osjećajem sigurnosti	0	Uopće nisam zadovoljan/zadovoljna	3,1
	1		1,4
	2		2,7
	3		4,5
	4		5,3
	5		14,0
	6		8,3
	7		13,6
	8		18,0
	9		11,6
	10	Izrazito sam zadovoljan/zadovoljna	14,5
	Ne znam, bez odgovora	2,8	
	(M = 6,7; SD = 2,57)		

Koliko ste zadovoljni sljedećim pojedinostima u svom životu i općenito u Hrvatskoj?

Pripadnošću okolini u kojoj živite	0	Uopće nisam zadovoljan/zadovoljna	1,8
	1		0,6
	2		1,8
	3		4,2
	4		6,0
	5		12,7
	6		8,2
	7		13,9
	8		20,3
	9		12,9
	10	Izrazito sam zadovoljan/zadovoljna	15,4
	Ne znam, bez odgovora	2,4	
	(M = 7,0; SD = 2,36)		
Osjećajem sigurnosti u budućnosti	0	Uopće nisam zadovoljan/zadovoljna	6,2
	1		2,3
	2		5,5
	3		12,2
	4		9,7
	5		17,5
	6		9,4
	7		10,7
	8		10,3
	9		7,0
	10	Izrazito sam zadovoljan/zadovoljna	5,3
	Ne znam, bez odgovora	4,0	
	(M = 5,3; SD = 2,67)		

Koliko ste zadovoljni sljedećim pojedinostima u svom životu i općenito u Hrvatskoj?

Vladajućom politikom	0	Uopće nisam zadovoljan/zadovoljna	30,8
	1		13,3
	2		16,6
	3		12,0
	4		7,4
	5		8,8
	6		3,2
	7		2,1
	8		1,7
	9		0,3
	10	Izrazito sam zadovoljan/zadovoljna	0,7
	Ne znam, bez odgovora	3,1	
	(M = 2,2; SD = 2,22)		
Političkom oporbom	0	Uopće nisam zadovoljan/zadovoljna	31,7
	1		14,6
	2		15,5
	3		12,7
	4		7,4
	5		8,7
	6		2,1
	7		1,0
	8		0,7
	9		0,2
	10	Izrazito sam zadovoljan/zadovoljna	0,6
	Ne znam, bez odgovora	4,8	
	(M = 2,0; SD = 2,04)		

Koliko ste zadovoljni sljedećim pojedinostima u svom životu i općenito u Hrvatskoj?

Gospodarskom situacijom u Hrvatskoj	0	Uopće nisam zadovoljan/zadovoljna	29,9
	1		15,3
	2		17,1
	3		14,3
	4		7,3
	5		8,8
	6		1,8
	7		1,5
	8		0,9
	9		0,4
	10	Izrazito sam zadovoljan/zadovoljna	0,4
	Ne znam, bez odgovora	2,4	
			(M = 2,1; SD = 2,02)
Poduzetništvom	0	Uopće nisam zadovoljan/zadovoljna	21,3
	1		10,7
	2		15,3
	3		15,2
	4		10,6
	5		11,0
	6		2,7
	7		2,7
	8		0,8
	9		0,7
	10	Izrazito sam zadovoljan/zadovoljna	0,6
	Ne znam, bez odgovora	8,3	
			(M = 2,6; SD = 2,17)

Koliko ste zadovoljni sljedećim pojedinostima u svom životu i općenito u Hrvatskoj?

Socijalnim uvjetima u Hrvatskoj	0	Uopće nisam zadovoljan/zadovoljna	21,0
	1		10,0
	2		17,9
	3		14,9
	4		9,8
	5		11,9
	6		6,1
	7		2,9
	8		1,6
	9		0,0
	10	Izrazito sam zadovoljan/zadovoljna	0,5
	Ne znam, bez odgovora	3,4	
	(M = 2,7; SD = 2,19)		
Zdravstvenim sustavom i uslugama	0	Uopće nisam zadovoljan/zadovoljna	10,7
	1		6,8
	2		9,7
	3		13,9
	4		11,8
	5		17,9
	6		8,3
	7		8,6
	8		6,3
	9		2,1
	10	Izrazito sam zadovoljan/zadovoljna	2,6
	Ne znam, bez odgovora	1,2	
	(M = 4,2; SD = 2,58)		

Koliko ste zadovoljni sljedećim pojedinostima u svom životu i općenito u Hrvatskoj?

Obrazovnim sustavom	0	Uopće nisam zadovoljan/zadovoljna	4,5
	1		2,6
	2		7,4
	3		8,7
	4		11,6
	5		19,8
	6		10,3
	7		11,0
	8		7,1
	9		3,4
	10	Izrazito sam zadovoljan/zadovoljna	4,6
	Ne znam, bez odgovora	9,0	
			(M = 5,1; SD = 2,47)
Javnim djelovanjem Crkve	0	Uopće nisam zadovoljan/zadovoljna	13,0
	1		5,4
	2		8,0
	3		8,2
	4		8,2
	5		12,9
	6		6,4
	7		9,2
	8		9,0
	9		2,3
	10	Izrazito sam zadovoljan/zadovoljna	8,7
	Ne znam, bez odgovora	8,8	
			(M = 4,7; SD = 3,13)

Koliko ste zadovoljni sljedećim pojedinostima u svom životu i općenito u Hrvatskoj?

Sindikatima	0	Uopće nisam zadovoljan/zadovoljna	16,0
	1		7,1
	2		13,8
	3		13,1
	4		9,8
	5		13,6
	6		6,7
	7		4,1
	8		1,7
	9		1,2
	10	Izrazito sam zadovoljan/zadovoljna	2,0
	Ne znam, bez odgovora	11,0	
	(M = 3,3; SD = 2,49)		
Medijima (novine, radio, TV)	0	Uopće nisam zadovoljan/zadovoljna	9,5
	1		3,9
	2		8,9
	3		10,7
	4		11,7
	5		19,0
	6		10,4
	7		7,9
	8		6,3
	9		2,7
	10	Izrazito sam zadovoljan/zadovoljna	4,3
	Ne znam, bez odgovora	4,7	
	(M = 4,5; SD = 2,64)		

Koliko ste zadovoljni sljedećim pojedinostima u svom životu i općenito u Hrvatskoj?

Udrugama (nevladinim)	0	Uopće nisam zadovoljan/zadovoljna	9,6
	1		4,4
	2		10,2
	3		8,6
	4		9,2
	5		15,3
	6		7,6
	7		8,3
	8		5,3
	9		2,2
	10	Izrazito sam zadovoljan/zadovoljna	2,5
		Ne znam, bez odgovora	16,9
(M = 4,3; SD = 2,67)			

Koliko Vas zanimaju politička zbivanja?

1	Nimalo	29,8
2	Malo	39,1
3	Prilično	23,5
4	Izrazito	5,6
	Ne znam, bez odgovora	1,4
	Bez odgovora	0,5
(M = 2,1; SD = 0,88)		

Smatrate li da ste o aktualnim političkim pitanjima dobro, osrednje ili loše informirani?

1	Loše	24,5
2	Osrednje	45,7
3	Dobro	23,4
	Ne znam	5,8
	Bez odgovora	0,6
(M = 2,9; SD = 0,84)		

Kojim izvorima informacija o političkim pitanjima najviše vjerujete?
(Otvoreno pitanje, najviše dva odgovora, kategorizirano)

Televiziji	19,9
Tisku	9,7
Internetu	8,2
Medijima općenito	2,5
Izravnoj komunikaciji	2,1
Radiju	1,7
Ne mogu izdvojiti ni jedan	45,2

U politici se obično spominje “lijevo” i “desno”.

Gdje biste sebe smjestili (od 0 - izrazito lijevo do 10 - izrazito desno)

0	Izrazito lijevo	3,2
1		1,2
2		2,4
3		3,9
4		5,3
5		27,1
6		9,0
7		5,1
8		4,9
9		2,6
10	Izrazito desno	6,2
	Bez odgovora	29,2
(M = 5,5; SD = 2,36)		

Opredjeljujete li se na izborima na temelju konkretnih osoba(kandidata) ili na temelju stranaka?

Opredijeljeni birači za EU parlament (n = 126)	Više na temelju stranke/koalicije	27,9
	Više na temelju konkretnih osoba/kandidata	45,5
	Na temelju jednog i drugog podjednako	23,5
	Ne znam	3,2
	Bez odgovora	0,0
Opredijeljeni birači za Sabor (n = 243)	Više na temelju stranke/koalicije	33,0
	Više na temelju konkretnih osoba/kandidata	35,6
	Na temelju jednog i drugog podjednako	25,0
	Ne znam	5,6
	Bez odgovora	0,8

Kako biste sad (2014.) glasovali za Sabor u odnosu na opredjeljenje na izborima 2011. godine?

Izjašnjeni glasači 2011. (n = 282)	Za istu opciju	47,9
	Za neku drugu opciju	11,1
	Ne znam / ni za koga	41,0
Cijeli uzorak (n = 1000)	2011. nisam glasovao/glasovala, sad bih	7,7

Prema vašem mišljenju, koji su najvažniji događaji za hrvatsku povijest u posljednjih 100 godina?
(Otvoreno pitanje, najviše tri odgovora, kategorizirano)

Osamostaljenje, teritorijalna cjelovitost	65,4
Pobjeda u Domovinskom ratu	39,0
Pristup u EU, NATO, UN	34,5
Razdoblje komunizma	8,8
Aktualni gospodarski i moralni slom	6,1
Borba protiv korupcije	5,4
Sportski i znanstveni uspjesi	3,3
Veliki crkveni događaji	1,0
Ostalo (pojedinačni odgovori)	5,7
Bez odgovora	13,1

Općenito uzevši, kako biste ocijenili sadašnju situaciju u Hrvatskoj?

1	Vrlo dobro	1,7
2	Uglavnom dobro	8,6
3	Uglavnom loše	38,5
4	Vrlo loše	46,0
	Ne znam	3,8
	Bez odgovora	1,5
(M = 3,4; SD = 0,77)		

Koja su, prema Vašem mišljenju, tri najistaknutija problema koji danas opterećuju Hrvatsku?
(Otvoreno pitanje, najviše tri odgovora, kategorizirano)

Politička korupcija	71,2
Nezaposlenost	68,0
Kolaps gospodarstva	38,1
Nizak standard	37,6
Nesposobna vlast	17,8
Nedovoljna skrb za ugrožene skupine	9,7
Erozija morala i tradicije	7,7
Besperspektivnost	7,3
Ostalo (pojedinačni odgovori)	4,1
Bez odgovora	2,3

Očekujete li da će se Vaša osobna situacija i situacija u društvu u sljedeće dvije-tri godine općenito poboljšati, ostati uglavnom ista ili pogoršati?

Vaša osobna situacija	1	Znatno će se pogoršati	7,4
	2	Donekle će se pogoršati	15,9
	3	Ostat će uglavnom ista	45,6
	4	Donekle će se poboljšati	16,9
	5	Izrazito će se poboljšati	4,7
			Ne mogu procijeniti, bez odgovora
		(M = 3,2; SD = 1,27)	

Situacija u Hrvatskoj	1	Znatno će se pogoršati	17,5
	2	Donekle će se pogoršati	23,2
	3	Ostat će uglavnom ista	31,3
	4	Donekle će se poboljšati	16,4
	5	Izrazito će se poboljšati	2,1
			Ne mogu procijeniti, bez odgovora
		(M = 2,9; SD = 1,38)	

Koliko je, prema Vašem mišljenju, vjerojatno da će u slijedećih godinu dana u Hrvatskoji doći do:

Porasta životnog standarda	1	Sigurno neće	38,5
	2	Vjerojatno neće	41,3
	3	Vjerojatno hoće	12,6
	4	Sigurno hoće	1,9
		Ne znam, bez odgovora	5,7
		(M = 1,9; SD = 1,00)	
Smanjenja nezaposlenosti	1	Sigurno neće	37,2
	2	Vjerojatno neće	42,6
	3	Vjerojatno hoće	11,8
	4	Sigurno hoće	3,5
		Ne znam, bez odgovora	4,9
		(M = 1,9; SD = 0,98)	
Masovnih prosvjeda	1	Sigurno neće	16,1
	2	Vjerojatno neće	26,4
	3	Vjerojatno hoće	26,7
	4	Sigurno hoće	17,4
		Ne znam, bez odgovora	13,4
		(M = 2,8; SD = 1,26)	
Prijevremenih izbora	1	Sigurno neće	24,1
	2	Vjerojatno neće	30,9
	3	Vjerojatno hoće	18,1
	4	Sigurno hoće	9,5
		Ne znam, bez odgovora	17,5
		(M = 2,6; SD = 1,38)	

Kakva su Vaša opredjeljenja u pogledu sljedećih pitanja?

Zamjena zatvorske ili novčane kazne radom za opće dobro na slobodi	1	Izrazito sam protiv	19,3
	2	Uglavnom sam protiv	15,1
	3	Nisam ni za ni protiv	29,1
	4	Uglavnom sam za	21,7
	5	Izrazito sam za	13,8
		Bez odgovora	1,0
		(M = 3,0; SD = 1,31)	
Smrtna kazna	1	Izrazito sam protiv	39,9
	2	Uglavnom sam protiv	19,0
	3	Nisam ni za ni protiv	23,1
	4	Uglavnom sam za	9,2
	5	Izrazito sam za	7,7
		Bez odgovora	1,2
		(M = 2,3; SD = 1,28)	
Pravo na eutanaziju	1	Izrazito sam protiv	26,9
	2	Uglavnom sam protiv	14,6
	3	Nisam ni za ni protiv	29,0
	4	Uglavnom sam za	15,4
	5	Izrazito sam za	13,0
		Bez odgovora	1,1
		(M = 2,7; SD = 1,36)	
Pravo na pobačaj	1	Izrazito sam protiv	24,7
	2	Uglavnom sam protiv	14,5
	3	Nisam ni za ni protiv	24,9
	4	Uglavnom sam za	16,8
	5	Izrazito sam za	18,0
		Bez odgovora	1,1
		(M = 2,9; SD = 1,43)	

Kakva su Vaša opredjeljenja u pogledu sljedećih pitanja?

Mogućnost sklapanja istospolnih brakova	1	Izrazito sam protiv	45,4
	2	Uglavnom sam protiv	15,5
	3	Nisam ni za ni protiv	21,2
	4	Uglavnom sam za	6,9
	5	Izrazito sam za	10,1
		Bez odgovora	0,9
		(M = 2,2; SD = 1,35)	
Kažnjavanje zločina iz razdoblja komunizma	1	Izrazito sam protiv	17,7
	2	Uglavnom sam protiv	11,5
	3	Nisam ni za ni protiv	39,8
	4	Uglavnom sam za	15,0
	5	Izrazito sam za	14,7
		Bez odgovora	1,3
		(M = 3,0; SD = 1,26)	

Koliko se slažete ili ne slažete sa sljedećom tvrdnjom: "Na područjima na kojima pripadnici neke nacionalne manjine čine većinu u ravnopravnoj uporabi uz hrvatski treba biti i jezik te manjine."

	1	Uopće se ne slažem	17,5
	2	Uglavnom se ne slažem	12,2
	3	Niti se slažem, niti se ne slažem	21,4
	4	Uglavnom se slažem	22,4
	5	Potpuno se slažem	14,6
		Ne znam	11,5
		Bez odgovora	0,3
		(M = 3,1; SD = 1,36)	

Ustavnim je zakonom, uz hrvatski, u ravnopravnoj upotrebi jezik i pismo nacionalnih manjina ako čine najmanje trećinu stanovništva na nekom području. Biste li se odazvali na referendum o tom pitanju i kako biste se opredijelili?

1	Da ostane kao i do sada	34,0
2	Da se potrebni udio poveća na polovicu	19,1
3	Ne bih se odazvao/odazvala referendumu	20,2
	Ne znam	25,7
	Bez odgovora	1,1

Podržavate li ili ne podržavate Vi osobno postavljanje dvojezičnih natpisa u Vukovaru?

1	Bezuvjetno podržavam	6,1
2	Podržavam, ali je postupak trebao biti pažljiviji	12,1
3	U Vukovaru bi trebalo još pričekati	26,1
4	Vukovar bi trebalo trajno izuzeti	38,3
	Ne znam	17,0
	Bez odgovora	0,4

U javnosti je bilo različitih komentara o tome je li hrvatska tužba protiv Srbije za genocid bila potrebna. Kakvo je Vaše mišljenje?

1	Nije trebalo podizati tužbu ili je trebalo od nje odustati	3,9
2	Hrvatska i Srbija trebale su se dogovoriti o međusobnom povlačenju tužbi	13,6
3	Podržavam ustrajnost Hrvatske u tužbi	61,7
	Ne znam	20,3
	Bez odgovora	0,5

Kakva su Vaša očekivanja o ishodu tužbe za genocid?

1	Srbija će biti osuđena za genocid ili elemente genocida	28,2
2	Hrvatska će biti osuđena	1,4
3	Obje će zemlje biti osuđene	8,3
4	Ni jedna zemlja neće biti osuđena	21,3
	Ne znam	40,1
	Bez odgovora	0,7

Ako Srbija ne bude osuđena za genocid, koji bi, prema vašem mišljenju, mogao biti glavni razlog?

1	Nedovoljna pripremljenost i nesposobnost hrvatske strane	18,5
2	To što genocida nad Hrvatima nije bilo	1,3
3	To što Srbija na početku rata još nije formalno bila samostalna država	5,3
4	Nesklonost suda (ili međunarodne zajednice) Hrvatskoj općenito	15,4
5	Politički pritisak na sud	18,2
	Ne znam	40,0
	Bez odgovora	1,1

Koliko sljedeće, prema Vašem mišljenju, utječe na sadašnje stanje u hrvatskome gospodarstvu?

Uplitanje politike u vođenje poduzeća	1	Uopće ne	2,9
	2	Uglavnom ne	5,2
	3	Uglavnom da	39,9
	4	Da, potpuno	42,9
		Ne znam	8,7
		Bez odgovora	0,4
		(M = 3,4; SD = 0,73)	
	Korupcija i mito	1	Uopće ne
2		Uglavnom ne	1,4
3		Uglavnom da	28,4
4		Da, potpuno	63,7
		Ne znam	4,5
		Bez odgovora	0,6
		(M = 3,6; SD = 0,60)	
Neredovita isplata ili neisplata plaća		1	Uopće ne
	2	Uglavnom ne	3,9
	3	Uglavnom da	28,0
	4	Da, potpuno	59,6
		Ne znam	6,6
		Bez odgovora	0,6
		(M = 3,6; SD = 0,64)	
	Loše vođenje poduzeća	1	Uopće ne
2		Uglavnom ne	5,3
3		Uglavnom da	31,3
4		Da, potpuno	53,7
		Ne znam	8,0
		Bez odgovora	0,6
		(M = 3,5; SD = 0,66)	

Koliko sljedeće, prema Vašem mišljenju, utječe na sadašnje stanje u hrvatskome gospodarstvu?

Slaba naobrazba radnika	1	Uopće ne	10,0
	2	Uglavnom ne	28,6
	3	Uglavnom da	33,4
	4	Da, potpuno	17,3
		Ne znam, bez odgovora	10,8
		(M = 2,7; SD = 0,92)	
Stalno dizanje cijena proizvoda i usluga	1	Uopće ne	1,7
	2	Uglavnom ne	6,5
	3	Uglavnom da	30,9
	4	Da, potpuno	50,5
		Ne znam, bez odgovora	10,4
		(M = 3,5; SD = 0,71)	
Pojava ljudi i grupa koje namjerno uništavaju poduzeća	1	Uopće ne	2,3
	2	Uglavnom ne	6,2
	3	Uglavnom da	26,9
	4	Da, potpuno	50,2
		Ne znam, bez odgovora	14,5
		(M = 3,5; SD = 0,75)	
Utjecaj međunarodnoga kapitala i stranih poduzeća	1	Uopće ne	4,3
	2	Uglavnom ne	15,8
	3	Uglavnom da	32,5
	4	Da, potpuno	30,7
		Ne znam, bez odgovora	16,7
		(M = 3,1; SD = 0,87)	

Prema Vašem mišljenju, na čemu se uglavnom temelji gospodarski uspjeh hrvatskih poduzetnika?

Političke veze	1	Vrlo malo, uopće ne	5,7
	2	Donekle	30,9
	3	Izrazito	54,6
		Ne mogu procijeniti, bez odgovora	8,9
		(M = 2,5; SD = 0,61)	
Iskorištavanje radnika	1	Vrlo malo, uopće ne	6,4
	2	Donekle	31,3
	3	Izrazito	56,0
		Ne mogu procijeniti, bez odgovora	6,3
		(M = 2,5; SD = 0,62)	
Sposobnost, dobre poslovne strategije	1	Vrlo malo, uopće ne	30,6
	2	Donekle	41,8
	3	Izrazito	15,1
		Ne mogu procijeniti, bez odgovora	12,6
		(M = 1,8; SD = 0,70)	
Poštenje	1	Vrlo malo, uopće ne	55,8
	2	Donekle	25,7
	3	Izrazito	7,8
		Ne mogu procijeniti, bez odgovora	10,7
		(M = 1,5; SD = 0,65)	
Radišnost	1	Vrlo malo, uopće ne	35,6
	2	Donekle	40,6
	3	Izrazito	12,3
		Ne mogu procijeniti, bez odgovora	11,5
		(M = 1,7; SD = 0,69)	

U odnosu na prosječnu plaću u zemlji (5.500 kn neto), koliku bi plaću trebali primati direktori velikih hrvatskih poduzeća?

1	Najviše do tri puta veću (do 16.500 kn)	55,2
2	Najviše šest puta veću (do 33.000 kn)	10,4
3	Najviše devet puta veću (do 50.000 kn)	1,9
4	Za sposobne ne bi trebalo biti ograničenja	10,7
	Ne znam	19,4
	Bez odgovora	2,4

Što mislite, je li privatizacija u Vašem mjestu ili kraju (ne u Hrvatskoj općenito) provedena:

1	Potpuno uspješno, znatno je unaprijedila mjesto ili kraj	2,9
2	Donekle uspješno, u cjelini je više unaprijedila nego unazadila mjesto ili kraj	14,0
3	Donekle neuspješno, u cjelini je više unazadila nego unaprijedila mjesto ili kraj	22,1
4	Potpuno neuspješno, potpuno je unazadila mjesto ili kraj	35,0
	Ne znam	25,5
	Bez odgovora	0,6
	(M = 3,2; SD = 0,88)	

Koji oblik privatizacije smatrate uspješnijim ili boljim?

1	Privatizaciju provedenu stranim kapitalom	6,7
2	Privatizaciju provedenu domaćim kapitalom	15,5
3	Mješovitu	23,5
4	Uopće ne podržavam privatizaciju	20,0
	Ne znam	33,2
	Bez odgovora	1,0

Koliko se sigurno osjećate, ili biste se osjećali, u sljedećim situacijama?

Hodajući noću svojim susjedstvom	1	Vrlo sigurno	48,2
	2	Donekle sigurno	34,8
	3	Donekle nesigurno	8,3
	4	Vrlo nesigurno	5,1
		Ne znam	2,7
		Bez odgovora	0,9
		(M = 1,7; SD = 0,84)	
Noću sami u svom domu	1	Vrlo sigurno	60,7
	2	Donekle sigurno	26,5
	3	Donekle nesigurno	7,1
	4	Vrlo nesigurno	3,5
		Ne znam	1,4
		Bez odgovora	0,9
		(M = 1,5; SD = 0,78)	
Noću vozeći se sredstvima javnog prijevoza	1	Vrlo sigurno	22,6
	2	Donekle sigurno	36,8
	3	Donekle nesigurno	15,0
	4	Vrlo nesigurno	9,8
		Ne znam	14,8
		Bez odgovora	0,9
		(M = 2,1; SD = 0,95)	
Općenito u životu	1	Vrlo sigurno	36,2
	2	Donekle sigurno	46,1
	3	Donekle nesigurno	10,2
	4	Vrlo nesigurno	4,2
		Ne znam	2,8
		Bez odgovora	0,6
		(M = 1,8; SD = 0,79)	

Koliko ste zabrinuti zbog sljedećeg:

Da biste u svom mjestu mogli biti žrtvom krađe	1	Uopće nisam	28,0
	2	Uglavnom nisam	46,7
	3	Prilično jesam	16,3
	4	Jako sam zabrinut/zabrinuta	4,9
		Ne znam, bez odgovora	4,2
		(M = 2,0; SD = 0,82)	
Da biste u svom mjestu mogli biti žrtvom fizičkog napada ili razbojništva	1	Uopće nisam	29,9
	2	Uglavnom nisam	48,5
	3	Prilično jesam	14,0
	4	Jako sam zabrinut/zabrinuta	3,3
		Ne znam, bez odgovora	4,3
		(M = 1,9; SD = 0,77)	
Da bi Vam netko mogao provaliti u kuću/stan	1	Uopće nisam	28,7
	2	Uglavnom nisam	42,0
	3	Prilično jesam	19,0
	4	Jako sam zabrinut/zabrinuta	6,0
		Ne znam, bez odgovora	4,4
		(M = 2,0; SD = 0,87)	
Da bi Vam netko mogao verbalno ili fizički prijetiti	1	Uopće nisam	31,0
	2	Uglavnom nisam	45,1
	3	Prilično jesam	14,1
	4	Jako sam zabrinut/zabrinuta	4,4
		Ne znam, bez odgovora	5,0
		(M = 1,9; SD = 0,81)	

Jeste li ikada bili žrtvom nekog od sljedećih kaznenih djela, i ako jeste, koliko približno puta?

Nasilje (fizički napadi, napadi oružjem, seksualno nasilje i sl.)	0	Nikad	88,6
	1	Jednom	7,8
	2	Dvaput	1,7
	3	Tri i više puta	1,8
Nenasilna kaznena djela (krađe novca, stvari ili vozila, provale i sl.)	0	Nikad	76,6
	1	Jednom	15,6
	2	Dvaput	4,7
	3	Tri i više puta	3,1

Smatrate li da se tijekom posljednjih 5 godina u Hrvatskoj stopa kriminala promijenila?

1	Stopa kriminala se smanjila	6,3	
2	Ostala je ista	24,6	
3	Povećala se	52,9	
Ne znam, ne mogu procijeniti		15,6	
Bez odgovora		0,5	
			(M = 2,6; SD = 0,63)

U kojoj se mjeri slažete ili ne slažete sa sljedećim tvrdnjama o uzrocima kriminala?

Većina se kriminalaca namjerno odluči odmetnuti od društva	1	Uopće se ne slažem	5,0
	2	Donekle se ne slažem	16,9
	3	Niti se slažem, niti se ne slažem	24,9
	4	Donekle se slažem	27,9
	5	Potpuno se slažem	7,7
	Ne znam, bez odgovora		17,6
			(M = 3,2; SD = 1,06)

U kojoj se mjeri slažete ili ne slažete sa sljedećim tvrdnjama o uzrocima kriminala?

Korijeni većine kriminala su problemi u obitelji već u ranoj dobi	1	Uopće se ne slažem	3,6
	2	Donekle se ne slažem	10,4
	3	Niti se slažem, niti se ne slažem	18,6
	4	Donekle se slažem	40,4
	5	Potpuno se slažem	15,6
		Ne znam, bez odgovora	11,4
		(M = 3,6; SD = 1,03)	
Osobe koje počinje kriminalna djela obično na to prisili situacija u kojoj se nađu	1	Uopće se ne slažem	4,8
	2	Donekle se ne slažem	17,2
	3	Niti se slažem, niti se ne slažem	27,9
	4	Donekle se slažem	29,9
	5	Potpuno se slažem	10,2
		Ne znam, bez odgovora	10,1
		(M = 3,3; SD = 1,06)	
Kriminalu se okreću osobe koje su previše lijene	1	Uopće se ne slažem	10,3
	2	Donekle se ne slažem	24,7
	3	Niti se slažem, niti se ne slažem	25,8
	4	Donekle se slažem	19,0
	5	Potpuno se slažem	7,3
		Ne znam, bez odgovora	12,8
		(M = 2,9; SD = 1,14)	
Brojne osobe koje su postale kriminalci roditelji su zanemarivali	1	Uopće se ne slažem	7,0
	2	Donekle se ne slažem	14,9
	3	Niti se slažem, niti se ne slažem	29,8
	4	Donekle se slažem	23,5
	5	Potpuno se slažem	8,8
		Ne znam, bez odgovora	16,0
		(M = 3,1; SD = 1,09)	

U kojoj se mjeri slažete ili ne slažete sa sljedećim tvrdnjama o uzrocima kriminala?

Većina kriminala prije je posljedica nedostataka u društvu nego osobne sklonosti	1	Uopće se ne slažem	4,0
	2	Donekle se ne slažem	8,9
	3	Niti se slažem, niti se ne slažem	27,3
	4	Donekle se slažem	33,8
	5	Potpuno se slažem	9,7
		Ne znam, bez odgovora	16,4
			(M = 3,4; SD = 0,99)

Prema Vašem mišljenju, kakve su sudske kazne u Hrvatskoj?

	1	Kazne su prestroge	2,2
	2	Stroge su	4,8
	3	Primjerene su	17,0
	4	Kazne su blage	31,6
	5	Preblage su	30,5
		Ne znam, ne mogu procijeniti	12,9
		Bez odgovora	1,0
			(M = 4,0; SD = 1,00)

U kojoj se mjeri slažete ili ne slažete sa sljedećim tvrdnjama o mogućim svrhama kažnjavanja?

Veći naglasak trebalo bi staviti na zadržavanje kriminalaca iza rešetaka	1	Uopće se ne slažem	1,6
	2	Donekle se ne slažem	5,4
	3	Niti se slažem, niti se ne slažem	17,5
	4	Donekle se slažem	44,0
	5	Potpuno se slažem	24,5
		Ne znam, bez odgovora	7,0
			(M = 3,9; SD = 0,91)

U kojoj se mjeri slažete ili ne slažete sa sljedećim tvrdnjama o mogućim svrhama kažnjavanja?

Bilo bi manje kriminala kad bi se osuđeni češće upućivali u rehabilitacijske programe nego u zatvor	1	Uopće se ne slažem	7,5
	2	Donekle se ne slažem	18,7
	3	Niti se slažem, niti se ne slažem	25,7
	4	Donekle se slažem	23,9
	5	Potpuno se slažem	10,7
		Ne znam, bez odgovora	13,6
		(M = 3,1; SD = 1,15)	
Kad bi zakoni protiv kriminala bili stroži, ne bismo imali toliko kriminalaca	1	Uopće se ne slažem	1,9
	2	Donekle se ne slažem	5,1
	3	Niti se slažem, niti se ne slažem	15,4
	4	Donekle se slažem	41,5
	5	Potpuno se slažem	28,6
		Ne znam, bez odgovora	7,6
		(M = 4,0; SD = 0,94)	
Trebalo bi razviti brojnije i bolje rehabilitacijske programe za zatvorenike	1	Uopće se ne slažem	5,5
	2	Donekle se ne slažem	7,9
	3	Niti se slažem, niti se ne slažem	22,6
	4	Donekle se slažem	32,1
	5	Potpuno se slažem	16,7
		Ne znam, bez odgovora	15,4
		(M = 3,6; SD = 1,10)	

Kad je u pitanju Vaša obitelj, koliko ste često zadovoljni:*

Time što se možete obratiti obitelji za pomoć kad Vas nešto brine	1	Nikad	0,9
	2	Rijetko	2,3
	3	Ponekad	12,9
	4	Često	28,8
	5	Uvijek	53,0
		Nemam obitelj, bez odgovora	2,0
		(M = 4,3; SD = 0,86)	
Načinom na koji Vaša obitelj s Vama razgovara i dijeli probleme	1	Nikad	0,8
	2	Rijetko	3,4
	3	Ponekad	16,3
	4	Često	31,3
	5	Uvijek	45,9
		Nemam obitelj, bez odgovora	2,2
		(M = 4,2; SD = 0,90)	
Prihvatanjem i podrškom želji da krenete u nešto novo	1	Nikad	1,7
	2	Rijetko	5,6
	3	Ponekad	19,2
	4	Često	30,2
	5	Uvijek	40,7
		Nemam obitelj, bez odgovora	2,5
		(M = 4,1; SD = 1,00)	
Načinom na koji Vaša obitelj pokazuje osjećaje i reagira na Vaše osjećaje	1	Nikad	1,1
	2	Rijetko	4,8
	3	Ponekad	17,5
	4	Često	29,3
	5	Uvijek	45,0
		Nemam obitelj, bez odgovora	2,3
		(M = 4,2; SD = 0,96)	

* Prerađena Skala obiteljskog zadovoljstva (APGAR). Više u odjeljku *Metoda*.

Kad je u pitanju Vaša obitelj, koliko ste često zadovoljni:

Načinom na koji s obitelji dijelite vrijeme	1	Nikad	1,2
	2	Rijetko	5,2
	3	Ponekad	19,3
	4	Često	32,7
	5	Uvijek	39,8
	Nemam obitelj, bez odgovora		1,9
			(M = 4,1; SD = 0,96)

Kad je riječ o odnosima sa susjedima, koliko često...*

Posjećujete susjede u njihovom domu	1	Nikad	12,4
	2	Rijetko	28,4
	3	Ponekad	35,0
	4	Često	20,1
	5	Svakodnevno	3,7
	Bez odgovora		0,5
			(M = 2,7; SD = 1,03)

Susjedi posjećuju Vas u Vašem domu	1	Nikad	10,6
	2	Rijetko	25,4
	3	Ponekad	36,7
	4	Često	22,9
	5	Svakodnevno	3,9
	Bez odgovora		0,6
			(M = 2,8; SD = 1,02)

* Skala susjedskih odnosa. Više u odjeljku *Metoda*.

Kad je riječ o odnosima sa susjedima, koliko često...

Zastanete i razgovarate sa susjedima	1	Nikad	3,1
	2	Rijetko	8,6
	3	Ponekad	29,2
	4	Često	42,3
	5	Svakodnevno	16,2
		Bez odgovora	0,7
		(M = 3,6; SD = 0,96)	
Zajedno s njima obavljate neke poslove	1	Nikad	23,5
	2	Rijetko	25,3
	3	Ponekad	31,1
	4	Često	16,7
	5	Svakodnevno	2,6
		Bez odgovora	0,7
		(M = 2,5; SD = 1,11)	
Sa susjedima izmjenjujete usluge	1	Nikad	16,3
	2	Rijetko	23,9
	3	Ponekad	37,5
	4	Često	18,1
	5	Svakodnevno	3,3
		Bez odgovora	0,9
		(M = 2,7; SD = 1,06)	

Jeste li u posljednjih godinu dana sudjelovali nekoj akciji koja je imala za cilj poboljšati uvjete življenja u vašem susjedstvu / lokalnoj zajednici?

1	Sudjelovao/sudjelovala sam	25,9
2	Nisam sudjelovao/sudjelovala	72,7
	Bez odgovora	1,4

Koliko je svaka od ovih osoba Vama slična?*

NEZAVISNOST Važno mu/joj je smišljati nove ideje, biti kreativan/kreativna i raditi stvari na svoj, originalan način	1	Uopće mi nije slična	5,7
	2	Nije mi slična	11,8
	3	Pomalo mi je slična	29,4
	4	Donekle mi je slična	21,3
	5	Slična mi je	20,5
	6	Vrlo mi je slična	10,2
		Bez odgovora	1,0
		(M = 3,7; SD = 1,35)	
MOĆ Važno mu/joj je biti bogat/bogata, imati mnogo novaca i posjedovati skupe stvari	1	Uopće mi nije slična	24,9
	2	Nije mi slična	41,2
	3	Pomalo mi je slična	17,6
	4	Donekle mi je slična	8,6
	5	Slična mi je	4,4
	6	Vrlo mi je slična	2,1
		Bez odgovora	1,1
		(M = 2,3; SD = 1,19)	
SIGURNOST Važno mu/joj je živjeti u sigurnom okruženju i izbjegava sve što bi moglo biti opasno ili bi ugrozilo njegovu/njezinu sigurnost	1	Uopće mi nije slična	2,9
	2	Nije mi slična	7,6
	3	Pomalo mi je slična	19,2
	4	Donekle mi je slična	18,7
	5	Slična mi je	37,0
	6	Vrlo mi je slična	13,4
		Bez odgovora	1,1
		(M = 4,2; SD = 1,28)	

* PVQ (Portrait Values Questionnaire). Više u odjeljku *Metoda*.

Koliko je svaka od ovih osoba Vama slična?

HEDONIZAM On/ona traži svaku priliku da se zabavi, važno mu/joj je uživati u životu i voli si ugađati	1	Uopće mi nije slična	13,5
	2	Nije mi slična	25,2
	3	Pomalo mi je slična	26,6
	4	Donekle mi je slična	15,3
	5	Slična mi je	13,0
	6	Vrlo mi je slična	5,3
		Bez odgovora	1,1
		(M = 3,1; SD = 1,40)	
DOBROHOTNOST Njemu/njoj je važno stalno pomagati ljudima koji ga/ju okružuju i voditi brigu o njihovoj dobrobiti	1	Uopće mi nije slična	1,8
	2	Nije mi slična	4,2
	3	Pomalo mi je slična	22,0
	4	Donekle mi je slična	23,8
	5	Slična mi je	33,0
	6	Vrlo mi je slična	14,2
		Bez odgovora	0,9
		(M = 4,3; SD = 1,18)	
POSTIGNUĆE Važno mu/joj je biti vrlo uspješan/uspješna i želi od drugih ljudi dobiti priznanje za svoja postignuća	1	Uopće mi nije slična	7,8
	2	Nije mi slična	26,3
	3	Pomalo mi je slična	25,3
	4	Donekle mi je slična	17,7
	5	Slična mi je	15,5
	6	Vrlo mi je slična	6,3
		Bez odgovora	1,2
		(M = 3,3; SD = 1,38)	

Koliko je svaka od ovih osoba Vama slična?

POTICAJ	1	Uopće mi nije slična	23,0
	2	Nije mi slična	35,3
	3	Pomalo mi je slična	20,5
	4	Donekle mi je slična	8,8
	5	Slična mi je	7,4
	6	Vrlo mi je slična	3,7
		Bez odgovora	1,2
		(M = 2,5; SD = 1,34)	
Važno mu/joj je voditi uzbudljiv život, stalno je u potrazi za avanturama i voli riskirati	1	Uopće mi nije slična	1,9
	2	Nije mi slična	6,8
	3	Pomalo mi je slična	20,8
	4	Donekle mi je slična	21,0
	5	Slična mi je	34,7
	6	Vrlo mi je slična	13,6
		Bez odgovora	1,4
		(M = 4,2; SD = 1,23)	
KONFORMIZAM	1	Uopće mi nije slična	1,7
	2	Nije mi slična	5,7
	3	Pomalo mi je slična	22,3
	4	Donekle mi je slična	20,8
	5	Slična mi je	31,5
	6	Vrlo mi je slična	16,9
		Bez odgovora	1,1
		(M = 4,3; SD = 1,24)	
Važno mu/joj je brinuti se za okoliš i vjeruje da bi svi morali skrbiti za prirodu	1	Uopće mi nije slična	1,7
	2	Nije mi slična	5,7
	3	Pomalo mi je slična	22,3
	4	Donekle mi je slična	20,8
	5	Slična mi je	31,5
	6	Vrlo mi je slična	16,9
		Bez odgovora	1,1
		(M = 4,3; SD = 1,24)	
UNIVERZALIZAM	1	Uopće mi nije slična	1,7
	2	Nije mi slična	5,7
	3	Pomalo mi je slična	22,3
	4	Donekle mi je slična	20,8
	5	Slična mi je	31,5
	6	Vrlo mi je slična	16,9
		Bez odgovora	1,1
		(M = 4,3; SD = 1,24)	

Koliko je svaka od ovih osoba Vama slična?

TRADICIJA			
Važna mu/joj je tradicija, očuvanje i održavanje obiteljskih ili vjerskih običaja koji se prenose s generacije na generaciju	1	Uopće mi nije slična	3,1
	2	Nije mi slična	7,5
	3	Pomalo mi je slična	13,5
	4	Donekle mi je slična	20,2
	5	Slična mi je	32,3
	6	Vrlo mi je slična	22,5
		Bez odgovora	0,9
			(M = 4,4; SD = 1,34)

Bez obzira na to pripadate li nekoj određenoj vjeroispovijesti, što biste rekli koliko ste religiozni?

0	Uopće nisam religiozan/religiozna	5,3	
1		2,8	
2		2,5	
3		3,7	
4		5,3	
5		12,3	
6		10,6	
7		15,0	
8		14,6	
9		9,5	
10	Vrlo sam religiozan/religiozna	13,9	
	Bez odgovora	4,5	
			(M = 6,4; SD = 2,77)

S obzirom na ukupna primanja u vašemu kućanstvu, kako biste procijenili svoj životni standard?

1	Znatno ispodprosječnim	8,2
2	Ispodprosječnim	27,7
3	Prosječnim	55,6
4	Iznadprosječnim	7,0
5	Znatno iznadprosječnim	0,6
	Bez odgovora	0,9
(M = 2,6; SD = 0,76)		

Ako bi mogli potrošiti određenu svotu novca na nešto što Vam nije nužno potrebno, biste li potrošili:

1	Na kupovinu uporabnih predmeta	20,8
2	Na kupovinu poklona	8,0
3	Na zabavu (izlasci, putovanja...)	21,6
4	Stavio/stavila bih na štednju	47,5
	Bez odgovora	2,1

MATERIJALIZAM: Koliko se slažete ili ne slažete sa svakom od sljedećih tvrdnji?*

Ponekad mi prilično smeta što ne mogu kupiti sve što mi se sviđa (Sreća kao posljedica posjedovanja)	1	Uopće se ne slažem	7,6
	2	Donekle se ne slažem	21,8
	3	Niti se slažem, niti se ne slažem	26,2
	4	Donekle se slažem	33,9
	5	Potpuno se slažem	9,5
		Bez odgovora	1,0
Moj bi život bio bolji kad bih imao/imala određene stvari koje nemam (Sreća kao posljedica posjedovanja)	1	Uopće se ne slažem	8,9
	2	Donekle se ne slažem	19,5
	3	Niti se slažem, niti se ne slažem	29,0
	4	Donekle se slažem	33,2
	5	Potpuno se slažem	8,3
		Bez odgovora	1,0

* Skala materijalizma. Više u odjeljku *Metoda*.

MATERIJALIZAM: Koliko se slažete ili ne slažete sa svakom od sljedećih tvrdnji?

Bio bih sretniji/sretnija kada bih mogao/mogla kupiti više stvari (Sreća kao posljedica posjedovanja)	1	Uopće se ne slažem	13,9
	2	Donekle se ne slažem	17,6
	3	Niti se slažem, niti se ne slažem	24,9
	4	Donekle se slažem	32,3
	5	Potpuno se slažem	10,2
		Bez odgovora	1,1
Divim se ljudima koji imaju luksuzne stanove, automobile i odjeću (Uspješnost definirana posjedovanjem)	1	Uopće se ne slažem	26,8
	2	Donekle se ne slažem	35,4
	3	Niti se slažem, niti se ne slažem	24,6
	4	Donekle se slažem	9,4
	5	Potpuno se slažem	2,9
		Bez odgovora	0,9
Stvari koje posjedujem govore puno o tome kako mi ide u životu (Uspješnost definirana posjedovanjem)	1	Uopće se ne slažem	7,2
	2	Donekle se ne slažem	21,5
	3	Niti se slažem, niti se ne slažem	35,7
	4	Donekle se slažem	27,4
	5	Potpuno se slažem	7,0
		Bez odgovora	1,2
Volim imati stvari koje impresioniraju ljude (Uspješnost definirana posjedovanjem)	1	Uopće se ne slažem	29,2
	2	Donekle se ne slažem	36,8
	3	Niti se slažem, niti se ne slažem	20,6
	4	Donekle se slažem	8,4
	5	Potpuno se slažem	3,7
		Bez odgovora	1,3

MATERIJALIZAM: Koliko se slažete ili ne slažete sa svakom od sljedećih tvrdnji?

Kad su u pitanju stvari koje posjedujem, trudim se voditi jednostavan život (Posjedovanje kao središnja vrijednost)	1	Uopće se ne slažem	1,9
	2	Donekle se ne slažem	5,3
	3	Niti se slažem, niti se ne slažem	20,0
	4	Donekle se slažem	53,3
	5	Potpuno se slažem	18,5
		Bez odgovora	1,0
Kupovanje mi pruža veliko zadovoljstvo (Posjedovanje kao središnja vrijednost)	1	Uopće se ne slažem	13,8
	2	Donekle se ne slažem	23,9
	3	Niti se slažem, niti se ne slažem	28,9
	4	Donekle se slažem	22,9
	5	Potpuno se slažem	9,2
		Bez odgovora	1,3
Volim (volio/voljela bih) živjeti vrlo luksuzno (Posjedovanje kao središnja vrijednost)	1	Uopće se ne slažem	33,6
	2	Donekle se ne slažem	36,9
	3	Niti se slažem, niti se ne slažem	19,1
	4	Donekle se slažem	6,5
	5	Potpuno se slažem	2,9
		Bez odgovora	1,0

MATERIJALIZAM: Prosječne skalne vrijednosti po dimenzijama

USPJEŠNOST definirana posjedovanjem	M = 2,5; SD = 0,79
Posjedovanje kao SREDIŠNJA vrijednost	M = 2,4; SD = 0,76
SREĆA kao posljedica posjedovanja	M = 3,1; SD = 0,94

Što mislite, jeli u mjestu u kojem sad živite:

Previše prometa (stanovnici velikih gradova, n = 244)	1	Uopće ne	9,8
	2	Uglavnom ne	22,5
	3	Uglavnom da	39,7
	4	Da, izrazito	19,5
		Ne znam	6,6
		Bez odgovora	1,9
		(M = 2,8; SD = 0,91)	
	Previše gradnje koja narušava izgled mjesta	1	Uopće ne
2		Uglavnom ne	37,4
3		Uglavnom da	18,7
4		Da, izrazito	9,4
		Ne znam	6,4
		Bez odgovora	2,1
		(M = 2,1; SD = 0,94)	
Zagađen zrak		1	Uopće ne
	2	Uglavnom ne	35,9
	3	Uglavnom da	20,1
	4	Da, izrazito	9,5
		Ne znam	5,3
		Bez odgovora	1,7
		(M = 2,1; SD = 0,95)	
	Zapušten ili uništen prirodni okoliš	1	Uopće ne
2		Uglavnom ne	40,4
3		Uglavnom da	22,6
4		Da, izrazito	9,9
		Ne znam	4,2
		Bez odgovora	2,1
		(M = 2,2; SD = 0,91)	

Što mislite, jeli u mjestu u kojem sad živite:

Zapuštena ili uništena kulturna baština	1	Uopće ne	21,6
	2	Uglavnom ne	41,2
	3	Uglavnom da	18,8
	4	Da, izrazito	7,6
		Ne znam	8,2
		Bez odgovora	2,5
		(M = 2,1; SD = 0,88)	
Previše posjetitelja/turista (stanovnici naselja uz more, n = 189)	1	Uopće ne	39,7
	2	Uglavnom ne	28,7
	3	Uglavnom da	12,7
	4	Da, izrazito	6,4
		Ne znam	8,6
		Bez odgovora	3,9
		(M = 2,4; SD = 1,07)	

Jeste li se selili iz jednog mjesta u drugo? Što najbolje odgovara Vašem životnom iskustvu?

1	Živio/živjela sam u različitim zemljama	10,8
2	Živio/živjela sam u različitim mjestima u istoj zemlji	26,2
3	Živio/živjela sam u različitim dijelovima istog mjesta	19,6
4	Uvijek sam živio/živjela u istom susjedstvu	43,4

Posjeduje li vaše kućanstvo stan za odmor (vikendicu, klijet)?

1	Posjeduje	15,3
2	Ne posjeduje	82,0
	Bez odgovora	2,7

Žive li neki članovi Vaše uže obitelji (netko od roditelja, djece ili braće i sestara) izvan Hrvatske?

1	Ne	67,6
2	Da, u Bosni i Hercegovini	5,4
3	Da, u nekoj od država bivše Jugoslavije	6,2
4	Da, u nekoj od ostalih europskih država	17,5
5	Da, izvan Europe	4,8

Planirate li u skorije vrijeme napustiti Hrvatsku i otići živjeti u inozemstvo?

1	Uopće ne planiram	64,7
2	Ponekad razmišljam o tome	19,6
3	Često razmišljam o tome	10,9
4	Planiram, svakako želim otići	3,3
	Bez odgovora	1,5

Upotrebljavate li računalo? Kako često?

1	Ne služim se računalom	36,9
2	Nekoliko puta mjesečno ili rjeđe	5,4
3	1-2 puta tjedno	5,8
4	3-4 puta tjedno	7,5
5	Gotovo svakodnevno	13,8
6	Svakodnevno	29,2
	Bez odgovora	1,4

Kad ga upotrebljavate, koliko obično vremena dnevno provedete za računalom?

Korisnici računala (n = 631)	1	Manje od 1 sat	27,1
	2	1-2 sata	35,6
	3	3-5 sati	18,3
	4	6 i više sati	15,2
		Bez odgovora	3,8

Služite li se: (Korisnici računala, n = 631)

Internetom	1	Nikad	1,6
	2	Nekoliko puta godišnje ili rjeđe	2,4
	3	Nekoliko puta mjesečno	6,8
	4	Nekoliko puta tjedno	20,8
	5	Svaki ili gotovo svaki dan	66,0
		Bez odgovora	2,4
			(M = 4,5; SD = 0,86)

Služite li se: (Korisnici računala, n = 631)

Elektroničkom poštom	1	Nikad	14,5
	2	Nekoliko puta godišnje ili rjeđe	6,5
	3	Nekoliko puta mjesečno	10,4
	4	Nekoliko puta tjedno	19,8
	5	Svaki ili gotovo svaki dan	47,4
		Bez odgovora	1,4
		(M = 3,8; SD = 1,46)	
Chat programima	1	Nikad	41,1
	2	Nekoliko puta godišnje ili rjeđe	8,4
	3	Nekoliko puta mjesečno	11,1
	4	Nekoliko puta tjedno	11,8
	5	Svaki ili gotovo svaki dan	25,4
		Bez odgovora	2,2
		(M = 2,7; SD = 1,69)	
Društvenim mrežama	1	Nikad	30,0
	2	Nekoliko puta godišnje ili rjeđe	5,1
	3	Nekoliko puta mjesečno	8,7
	4	Nekoliko puta tjedno	16,1
	5	Svaki ili gotovo svaki dan	38,4
		Bez odgovora	1,7
		(M = 3,3; SD = 1,71)	

Ima li u kućanstvu kućnih ljubimaca? Koje su to vrste životinja? (Moguće više odgovora)

1	Nemamo kućnog ljubimca	44,3
2	Pas (psi)	36,3
3	Mačka (mačke)	23,9
4	Ribica (ribice)	3,3
5	Ptica (ptice)	2,5
6	Jedna ili više drugih životinja	6,4

Kakvo je, općenito, Vaše zdravlje?

1	Vrlo loše	3,2
2	Prilično loše	8,5
3	Ni dobro ni loše	27,0
4	Prilično dobro	43,1
5	Jako dobro	17,8
	Bez odgovora	0,4
		(M = 3,6; SD = 0,98)

Jeste li u protekla dva tjedna dovoljno spavali?

1	Nisam dovoljno spavao/spavala	32,1
2	Dovoljno sam spavao/spavala	67,4
	Bez odgovora	0,5

U kojoj mjeri u protekla dva tjedna problemi sa spavanjem ometaju Vaše dnevno funkcioniranje?

1	Uopće ne	44,6
2	Malo	22,8
3	Donekle	16,8
4	Jako	5,5
5	Izrazito	1,0
	Bez odgovora	9,3
		(M = 1,9; SD = 1,00)

Koliko ste zadovoljni svojim izgledom?

0	Uopće nisam	2,5
1	Uglavnom nisam	5,0
2	Niti jesam, niti nisam	23,8
3	Uglavnom jesam	26,7
4	Izrazito jesam	22,3
	Bez odgovora	19,6
		(M = 2,8; SD = 1,03)

Varijabilitet

Prikaz rezultata na web stranici namijenjen je široj javnosti i radi toga je rasterećen tehničkih pojedinosti, uključujući varijabilitet. Ipak, treba podsjetiti da rezultati dobiveni na uzorcima nisu egzaktni pokazatelji, oni su procjene raspona u kojem se kreću populacijske vrijednosti. Ako je istraživanje metodološki korektno provedeno na nepristrano izabranom i realiziranom uzorku, tada preciznost procjene populacijskih vrijednosti ovisi o varijabilitetu pojave koja se ispituje i veličini uzorka.

Za ilustraciju, ako je rezultat (iskazan u obliku postotka) dobiven na jednostavnom slučajnom uzorku veličine 1000, pri proporciji od 50% varijabilitet je najveći i populacijska vrijednost nalazi se (u 95% slučajeva) u rasponu 50% +/- 3,1%. Porastom razlika među proporcijama raspon se simetrično smanjuje i pri rezultatu, primjerice, 10% ili 90% iznosi 10 (90)% +/- 1,9%.

Budući da pri interpretaciji anketnih rezultata ne treba zanemariti ni moguće izvore pristranosti (autoselekcija, suzdržavanje od odgovora na pojedina pitanja, socijalna poželjnost odgovaranja), na male se razlike ne treba osvrutati, neovisno o tome je li riječ o postotcima ili prosjecima. Iako i takve razlike na velikim uzorcima mogu doseći razinu statističke značajnosti (pogotovo ako su brojne), one su više teorijski nego praktično relevantne (i u znanstvenoj se literaturi, uz statističku značajnost, često oslanja i na veličinu učinka, tzv. effect size). Stoga pozornost treba usmjeriti na izraženije razlike, grupiranja, jasne i dosljedne trendove, kako pri osvrtu na pojedinačne rezultate, tako i pri interpretaciji usporedbi na web stranici.

Usporedbe (web stranica)

Zbog prethodno navedenih razloga, kao i zbog toga što uspoređeni rezultati nisu dio istog istraživanja (iako su sva provedena na reprezentativnim uzorcima), usporedbe su ilustrativne i na stranici su prikazane grafički, bez navođenja egzaktnih brojčanih pokazatelja.

Dio rezultata iz ovog istraživanja uspoređen je s nalazima prethodnih anketa Instituta (anketa iz 2005., Pilarov barometar iz 2008. i 2009. godine). Sva su istraživanja provedena na nezavisnim, ekvivalentno izabranim reprezentativnim uzorcima punoljetnog stanovništva.

Uz to, neki su nalazi uspoređeni s rezultatima međunarodnih istraživanja, Europskog društvenog istraživanja (European Social Survey, ESS) i Svjetskog istraživanja vrednota (World Values Survey, WVS). Svi detalji o zemljama sudionicama, uzorcima, sadržaju i provedbi istraživanja nalaze se na njihovim stranicama (ESS: <http://www.europeansocialsurvey.org>; WVS: <http://www.worldvaluessurvey.org/wvs.jsp>) koje omogućuju i samostalno online analize.

Za usporedbe na web stranici izdvojeni su rezultati onih članica EU-a koje su sudjelovale u ESS-u u dva navrata, 2010. (22 zemlje, uključujući Hrvatsku koju je predstavljao Institut Pilar) i 2012. godine (21 zemlja, uz rezultate Pilarovog barometra iz 2014. godine; 2012. Institut nije mogao sudjelovati zbog financijskih razloga). U posljednjem valu (2010. – 2014.) WVS-a sudjelovalo je devet članica EU-a (bez Hrvatske) i njihovi su rezultati također uspoređeni s rezultatima Pilarovog barometra iz 2014. godine.

Znanstvena literatura

Za citiranje u znanstvenoj literaturi molimo upotrijebite sljedeći format (prilagođen pravilima koje propisuju pojedine publikacije):

Pilarov barometar hrvatskoga društva (2014), Zagreb: Institut društvenih znanosti Ivo Pilar.
Dostupno na <http://barometar.pilar.hr>

Javna glasila

Pri navođenju rezultata u javnim glasilima trebalo bi se pridržavati profesionalnih kodeksa koje propisuju strukovne organizacije WAPOR (World Association of Public Opinion Research) i ESOMAR (European Society for Opinion and Marketing Research). Rukovodeći se glavnim smjernicama, prilikom prikaza rezultata anketnih istraživanja općenito trebalo bi navesti:

- a. naziv organizacije koja je provela istraživanje i (eventualno) naručitelja;
- b. statistički univerzum (tko je anketiran);
- c. veličinu i teritorijalni obuhvat realiziranog uzorka;
- d. razdoblje u kojem je provedeno anketiranje;
- e. vrstu ili način izbora uzorka (slučajni, kvotni i slično);
- f. način prikupljanja podataka (vrstu ankete: terenska, telefonska, online i slično);
- g. informaciju o tome jesu li rezultati ponderirani i prema kojim kriterijima (pogotovo ako su uzorci neproporcionalno stratificirani);
- h. egzaktni format pitanja.

Najkraći preporučeni format, prilagođen elektroničkim medijima, trebao bi sadržavati informacije od a do f. Primjerice, u slučaju ovog istraživanja:

Istraživanje je proveo Institut Pilar terenskom usmenom anketom u razdoblju od 24. ožujka do 8. svibnja 2014., na nacionalno reprezentativnom, slučajnom uzorku punoljetnog stanovništva kojim je obuhvaćeno 1000 osoba na 143 lokacije.

Detaljnije informacije o načinu prenošenja rezultata, uz jednostavno objašnjenje doseg i ograničenja ankete kao metode, mogu se naći na sljedećoj adresi:

http://www.esomar.org/uploads/public/knowledge-and-standards/codes-and-guidelines/WAPOR-ESOMAR_Guidelines.pdf